

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **S. V. P., Š. P., Ž., N.. G.. M. R. Š. 1**, IČO: X., zastúpeného advokátom JUDr. J. V., N.. S. X., H., proti žalovanému **S. E., a.s., B., M. N. X.**, IČO: X., o zaplatenie **587 139 Eur s príslušenstvom**, vedenej na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 3Cb 211/04, na dovolanie žalovaného proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 16. decembra 2009, č.k. 3 Obo 32/09-374, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie žalovaného sa **o d m i e t a**.

Žalobcovi sa náhrada trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 26. novembra 2008, č.k. 3 Cb 211/04-281 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 176 141 433,60 Sk s 9,43 % ročným úrokom od 30. januára 2003 až do zaplatenia a 8 553 400 Sk náhrady trov konania.

Rozhodol tak s odôvodnením, že predmetom sporu je zaplatenie peňažnej pohľadávky z titulu bezdôvodného obohatenia, ktoré vzniklo tým, že žalovaný odoberal od žalobcu povrchovú vodu, potrebnú na výkon jeho podnikateľskej činnosti počas roka 2002, za ktorú zaplatil nižšiu sumu, akú mu žalobca vyúčtoval. Žalovaný odoberal od žalobcu povrchovú vodu bez právneho dôvodu, na základe čoho žalovanému vzniklo bezdôvodné obohatenie. Po vykonanom dokazovaní listinnými dôkazmi a na základe usmernenia odvolacím súdom, vyslovenom v zrušujúcom uznesení z 23. apríla 2008, č. k. 3Obo 211/07- 241 súd prvého stupňa dospel k záveru, že medzi účastníkmi nie je sporná existencia platného povolenia

vodohospodárskeho orgánu- Okresného úradu v Michalovciach, odbor tvorby a ochrany životného prostredia č. X., z 25. februára 1997, vydaného žalovanému na jeho žiadosť, ktorým je určený predmet plnenia – povrchová voda a súčasne je určený maximálny rozsah plnenia na obdobie jedného roka, rozsah skutočného plnenia v roku 2002, zaplatená suma jednotlivých mesačných faktúr a neexistencia technickej možnosti zo strany žalobcu zamedziť dodávke vody žalovanému. Podľa názoru súdu právny vzťah účastníkov vymedzuje príloha č. 1 k Výmeru Ministerstva financií SR č. R-1/1996 bod 1 tak, že regulácia cien sa vzťahuje na odbery povrchovej vody podľa § 43 ods.1 zákona č. 138/1973 Zb. o vodách, pričom podľa bodu 2 odber vody sa uskutočňuje na základe dohody o odplatnom odbere, ktorú uzatvára dodávateľ povrchovej vody s jej odberateľom. Nepochybnou podmienkou pre uzavretie dohody je povolenie vodohospodárskeho orgánu. Podľa platných pravidiel pre reguláciu cien príslušný cenový orgán tvoril maximálnu cenu skúmaním nákladov a ich vývoja definovaných v ustanovení § 2 ods.3 písm.a/ zákona o cenách, pričom jej výška bola stanovená tak, aby spolu s primeranou výškou zisku pokryla pomernú časť nákladov vynakladaných správcom vodných tokov na túto správu. Bolo preukázané, že žalobca žalovanému a ani žiadnemu ďalšiemu odberateľovi nefakturoval odber povrchovej vody nad výšku maximálnej ceny, určenej cenovým výmerom. Z ekonomických dokladov žalobcu bolo preukázané, že hospodársky výsledok žalobcu – zisk vo výške 16,9 mil. Sk bol tvorený vrátane započítania spornej faktúry č. 91220080 z 15. januára 2003 na sumu 176 141 433,60 Sk, inak by zaznamenal stratu vo výške cca 140 mil. Sk. Žalobca pre účely tvorby svojich cien účtoval iba ekonomicky oprávnené náklady, predpokladané príslušnými ustanoveniami zákona o cenách, pričom neporušil ani podzákonné normy. Ak žalovaný nezaplatil uplatnenú pohľadávku, získal na úkor žalobcu tovar vo vyššej hodnote ako zaplatil, teda sa bezdôvodne obohatil, preto súd žalobe poukazom na ustanovenie § 451 Občianskeho zák. vyhovel.

Na odvolanie žalovaného Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací vec prejednal a rozhodol rozsudkom zo 16. decembra 2009, č. k. 3Obo 32/09-344 tak, že napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil a žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Rozhodol tak s odôvodnením, že súd prvého stupňa v súlade s právnym názorom vysloveným v zrušujúcom rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Obo 211/07 správne skonštatoval, že medzi účastníkmi nebola uzavretá zmluva o odbere povrchových vôd pre rok 2002, pretože v rámci rokovaní o uzavretie zmluvy nedošlo medzi

účastníkmi k dohode o cene, pričom neboli splnené podmienky pre aplikáciu ustanovenia § 3 ods.1 zákona č. 18/1996 Z.z., podľa ktorého dohoda o cene vznikne aj tým, že kupujúci zaplatí cenu tovaru vo výške požadovanej predávajúcim. Na potrebu navýšenia ceny odberu povrchových vôd oproti predchádzajúcemu obdobiu poukazoval žalobca pri rokovaní so žalovaným v priebehu roka 2002, čo vyplýva zo záznamu pre pamäť z prejednávania podmienok kúpnej zmluvy pre rok 2002. Pri určení výšky platieb za odber povrchových vôd v roku 2002 žalobca postupoval podľa zákona č. 18/1996 Z.z. v zmysle § 2 ods.3 písm.c/, podľa ktorého sa ekonomicky oprávnenými nákladmi rozumejú náklady na obstaranie zodpovedajúceho množstva priameho materiálu, mzdové a ostatné náklady a v prípade platného systému regulácie miezd len tie, ktoré tomuto systému zodpovedajú, technologicky nevyhnutné ostatné priame a nepriame náklady a náklady obehu, pri posudzovaní ekonomicky oprávnených nákladov sa vychádza z vývoja obvyklej úrovne týchto nákladov v porovnateľných ekonomických podmienkach s prihliadnutím na osobitosti daného tovaru. Regulácia ceny odberu povrchovej vody sa do 31. decembra 2002 vykonávala podľa Výmeru ministerstva financií SR č. R – 1/1996 z 12. marca 1996, ktorým sa určuje rozsah tovaru s regulovanými cenami, pričom v časti A – Maximálne ceny sa pod číselným kódom 41.00.12 stanovila cena povrchovej vody vrátane DPH vo výške 1,90 Sk/m³ ako maximálna cena s tým, že podmienky regulácie cien povrchovej vody sa uskutočňujú na základe dohody o odplatnom odbere povrchovej vody, ktorú uzatvára dodávateľ povrchovej vody s jej odberateľom.

Z vykonaného dokazovania vyplýva, že cena účtovaná žalobcom za odber 1m³ povrchových vôd nedosahovala ani po jej doúčtovaní sumu stanovenú cenovými predpismi ako maximálnu pre sporné obdobie. Z rozboru hospodárskej činnosti žalobcu pre rok 2002, ako aj správy audítora z overenia účtovnej závierky k 31. decembru 2002 možno vyvodiť záver, že pri určení výšky ceny odberu povrchových vôd pre rok 2002 žalobca vychádzal z ekonomicky oprávnených nákladov tak, ako ich dokazovaní dospeli k správneému záveru, že na strane žalovaného došlo k bezdôvodnému obohateniu v zmysle § 451 Občianskeho zákonníka v rozsahu uplatnenom žalobou, pričom vzhľadom na charakter daného prípadu prichádza do úvahy poskytnutie peňažnej náhrady v rozsahu zodpovedajúcom ekonomicky oprávneným nákladom na poskytnuté plnenie. Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podal dovolanie žalovaný. Žiada rozsudok odvolacieho súdu v spojení s rozsudkom súdu prvého stupňa zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Namietal, že v odvolaní podrobne vysvetlil, prečo považoval určenie sumy bezdôvodného obohatenia súdom prvého stupňa za nesprávne a odvolací súd sa s argumentáciou žalovaného nijako nevysporiadal, teda odvolací súd nerozhodol tak ako to navrhol. Ďalej namietal, že obvyklú cenu nemožno stanoviť iba na základe tvrdenia jednej zo strán bez toho, aby sa vykonalo dokazovanie vo veci stanovenia ceny obvyklej, jednoduchým aktom akceptovania návrhu žalobcu bez toho, aby sa odvolací súd zaoberal obchodným vzťahom medzi žalobcom a žalovaným a trhovou cenou. Výšku obvyklej ceny zistil súd prvého stupňa a odvolací súd len na základe Správy o rozboře o výsledku hospodárskej činnosti za rok 2002 a Správy audítora z overenia účtovnej závierky k 31. decembru 2002. Tieto dva podklady považovali oba súdy za dostatočné nástroje na zistenie obvyklej trhovej ceny a nevykonali v tomto smere už žiadne dokazovanie. Žalovaný je názoru, že odvolací súd mal vytýčiť pojednávanie, na ktorom mal dať žalovanému príležitosť vyjadriť sa aj k správnosti výpočtu sumy bezdôvodného obohatenia. Uvedeným postupom mu bola, podľa jeho názoru, odňatá možnosť konať pred súdom, čo zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 písm.f/ O. s. p. Tento argument je zvýraznený aj tým, že v napadnutom rozsudku niet zmienky o tom, ako sa odvolací súd vyrovnal s doplnením argumentácie odvolania, ktoré podal žalovaný 11. decembra 2009. Ďalej tým, že odôvodnenie napadnutého rozsudku je vzhľadom na zložité právne a skutkové okolnosti veci neprímerane stručné a nepresvedčivé a tým, že odvolací súd dostatočne neodôvodnil svoje rozhodnutie nepripustiť dovolanie podľa § 238 ods.3 O. s. p.

Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu navrhol dovolanie žalovaného odmietnuť ako neprípustné.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 2 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.) skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania najskôr to, či sa ním napáda rozhodnutie, proti ktorému je dovolanie prípustné.

Podľa § 236 ods.1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. Podľa ustanovenia § 238 O. s. p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O. s. p.) alebo rozsudok potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa ale len vtedy, ak odvolací súd vo výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného právneho významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 (§ 238 ods.3 O. s. p.).

Odvolací súd v danom prípade potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa, avšak vo výroku svojho rozhodnutia nevyslovil, že je dovolanie prípustné. Dovolanie preto podľa ustanovenia § 238 O. s. p. prípustné nie je.

Dovolateľ v dovolaní tvrdí, že mu bola postupom odvolacieho súdu odňatá možnosť konať pred súdom. Ak by k takémuto nesprávnemu postupu odvolacieho súdu skutočne došlo, zakladalo by to prípustnosť dovolania podľa § 237 písm.f/ O. s. p.

Pod odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 písm.f/ O. s. p.) treba vidieť taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, ktoré sú mu priznané v občianskom súdnom konaní za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. K takémuto postupu v prejednávanej veci nedošlo.

Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všeobecných detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového a odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z jeho aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03 č. 313/2004).

Napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu obsahuje všetky náležitosti stanovené § 157 ods. X O. s. p. Odvolací súd vec správne právne posúdil a rozhodnutie odôvodnil v súlade s požiadavkou preskúmateľnosti rozhodnutia, dal odpoveď na námietky, ktoré mali pre vec podstatný význam.

Odvolací súd vždy nariadi pojednávanie v prípadoch uvedených v ustanovení § 214 ods.1 O. s. p. Je na úvahe súdu, či v ostatných prípadoch nariadi pojednávanie. Odvolací súd postupoval v súlade so zákonom, keď v danej veci nenariadil pojednávanie, nakoľko nebol daný dôvod uvedený v § 214 ods. 1 O. s. p., t.z. nariadenie pojednávania bolo na vôli odvolacieho súdu. Odvolací súd postupoval v súlade s ustanovením § 219 ods. 1 O. s. p.. keďže dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je vecne správne. Týmto postupom nebolo porušené právo žalovaného realizovať svoje procesné práva.

Žalovaný mohol v konaní využiť svoje práva a uplatniť procesným predpisom dovolaným spôsobom vplyv na priebeh konania a rozhodnutie súdu. Mal možnosť vyjadriť svoj názor, ako sa majú príslušné predpisy hmotného práva na vec správne aplikovať, ako sa majú skutkové zistenia právne hodnotiť a aký konečný záver o dôvodnosti žaloby sa má vyvodiť. Skutočnosť, že odvolací súd jeho právne hodnotenie neakceptoval, nemožno považovať za odňatie práva konať pred súdom. Dôvod zakladajúci prípustnosť dovolania podľa § 237 písm.f/ O. s. p. v prejednávanej veci nebol daný. Keďže dovolací súd nezistil ani iný dôvod, ktorý by zakladal prípustnosť dovolania, dovolanie žalovaného ako neprípustné podľa § 218 ods.1 O. s. p. v spojení s ustanovením § 243b ods. 4 O. s. p. ako neprípustné odmietol.

Žalobca mal v dovolaní úspech, mal by preto právo na náhradu trov dovolacieho konania (§ 243b ods. 4 v spojení s § 224 ods.1 a § 142 ods. 1 O. s. p.). Žalobcovi však v dovolacom konaní žiadne trovy nevznikli, preto mu dovolací súd ich náhradu nepriznal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 16. decembra 2010

JUDr. Anna Marková, v. r.

predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: H.